

Lovforslag nr. L 184. Fremsat den 14. marts 2007 af Flemming Hansen

Forslag

til

Lov om et Energiteknologisk Udviklings- og Demonstrationsprogram

Formål

§ 1. Lovens formål er at understøtte de energipolitiske målsætninger om forsyningssikkerhed, hensyn til det globale klima og et renere miljø samt omkostningseffektivitet. Loven skal samtidig fremme udnyttelse og udvikling af erhvervspotentialer på området til gavn for vækst og beskæftigelse.

§ 2. Der oprettes et Energiteknologisk Udviklings- og Demonstrationsprogram (EUDP), som skal virke for udvikling, demonstration og markedsintroduktion af ny energiteknologi.

Stk. 2. EUDP skal

- 1) yde tilskud til fortrinsvis udvikling og demonstration,
- 2) aktivt fremme samarbejde mellem offentlige og private aktører og
- 3) styrke samspillet med internationale aktiviteter og programmer inden for energiteknologi.

Stk. 3. Samarbejdet mellem offentlige og private aktører skal bidrage til udarbejdelsen af strategier for udvikling af effektive og miljøvenlige energiteknologier og -systemer, der omfatter hele udviklingskæden fra forskning til markedsintroduktion. Samarbejdet skal endvidere bidrage til, at der identificeres konkrete indsatsområder, som kan danne basis for projektansøgninger og etablering af projektkonsortier.

Bestyrelse og sekretariat

§ 3. EUDP ledes af en uafhængig bestyrelse, der består af en formand og 6 medlemmer. For-

manden og medlemmerne udpeges af transport- og energiministeren i deres personlige egenskab. Formanden skal have en erhvervsmæssig baggrund.

Stk. 2. 1 medlem af bestyrelsen udpeges efter indstilling fra miljøministeren. 1 medlem udpeges efter indstilling fra ministeren for videnskab, teknologi og udvikling.

Stk. 3. Bestyrelsen udpeges for en periode af 4 år. Genudpegning kan ske én gang. Hvis formanden eller et medlem udtræder af bestyrelsen før periodens udløb, kan afløseren udpeges for mindre end 4 år.

Stk. 4. Transport- og energiministeren kan træffe bestemmelse om honorar til formanden og bestyrelsesmedlemmerne.

§ 4. Bestyrelsen træffer beslutning om alle forhold vedrørende EUDP, herunder om prioritering og udmøntning af tilskudsmidler.

Stk. 2. Lov om offentlighed i forvaltningen, forvaltningsloven og lov om Folketingets Ombudsmand finder anvendelse på EUDP's virksomhed.

§ 5. Transport- og energiministeren stiller sekretariatsbistand til rådighed for bestyrelsen og bestyrelsesformanden. Transport- og energiministeren ansætter lederen af sekretariatet efter indstilling fra bestyrelsesformanden.

Stk. 2. Bestyrelsen kan bemyndige formanden eller sekretariatet til at varetage særlige opgaver eller træffe afgørelse på bestyrelsens vegne i nærmere bestemt omfang.

§ 6. Bestyrelsen udarbejder en forretningsorden, som godkendes af transport- og energiministeren. Forretningsordenen offentliggøres i Lovtidende.

Stk. 2. Bestyrelsen afgiver årligt en beretning til transport- og energiministeren om sin virksomhed.

Stk. 3. Bestyrelsen offentliggør de kriterier, som indgår i vurderingen af ansøgninger om tilskud.

Tilskud

§ 7. Bestyrelsen kan efter ansøgning give tilskud til udviklings- og demonstrationsprojekter og forskningsprojekter, der understøtter forberedelsen af udvikling og demonstration. Tilskud kan gives til projekter, der tilgodeser hensynet til teknologiu udvikling i Danmark og gennemføres af offentlige eller private erhvervsvirksomheder eller videninstitutioner med hjemsted i Danmark.

Stk. 2. Tilskud gives blandt andet til længerevarende projekter eller projektforsøg, som udføres i samarbejde mellem flere virksomheder eller i samarbejde mellem virksomheder og videninstitutioner.

Stk. 3. Ved vurderingen af, om der skal gives tilskud, tages udgangspunkt i generelle kriterier, hvori der ud over lovens formål lægges vægt på projektforslagets faglige kvalitet og på ledelsesmæssige og organisatoriske forhold.

Stk. 4. Ved vurderingen af ansøgninger lægges endvidere vægt på de indsatsområder, som identificeres, og de strategier, som udarbejdes inden for rammerne af samarbejdet mellem offentlige og private aktører.

§ 8. Bestyrelsen kan give tilskud til udgifter til konkrete initiativer, der afholdes som led i udviklingen af samarbejde mellem offentlige og private aktører.

§ 9. Bestyrelsen kan betale kontingent til internationalt forskningssamarbejde og bidrag til internationale programmer for forskning, udvikling, demonstration og innovation. Bestyrelsens fordeling af midler til internationale fora skal godkendes af transport- og energiministeren. Ministeren kan fastsætte regler herom.

Administrative bestemmelser

§ 10. Bestyrelsen kan efter denne lov give tilskud inden for de bevillinger, der fastsættes på de årlige finanslove.

Stk. 2. Det er en betingelse for tilskud, at aktiviteten ikke er påbegyndt, før der er afgivet tilskud om tilskud.

§ 11. Aktiviteter inden for rammerne af EUDP koordineres med andre ordninger, initiativer og myndigheder, der støtter eller fremmer forskning, udvikling, demonstration, innovation og erhvervsudvikling på energiområdet eller energi- og miljøområdet.

Stk. 2. Bestyrelsen skal indhente forskningsfaglig rådgivning hos Det Strategiske Forskningsråd efter lov om forskningsrådgivning m.v.

§ 12. Bestyrelsen kan ikke gøre krav på immaterielle rettigheder, som opnås på grundlag af aktiviteter, hvortil der er givet tilskud.

§ 13. Transport- og energiministeren kan fastsætte regler for lovens gennemførelse og administration, herunder om

- 1) opnåelse af tilskud,
- 2) tilsyn, regnskaber og revision vedrørende aktiviteter, hvortil der gives tilskud,
- 3) offentliggørelse af resultaterne af de aktiviteter, hvortil der gives tilskud, samt
- 4) evaluering af programmet.

Stk. 2. Transport- og energiministeren kan fastsætte regler om tilskud til aktiviteter, der kan få tilskud efter anden lovgivning, herunder om at der ikke kan gives tilskud i henhold til denne lov.

Stk. 3. Revision af de aktiviteter, som udføres i forbindelse med et projekt, hvortil der gives tilskud, skal udføres af en statsautoriseret eller registreret revisor, Revisionsdirektoratet for Københavns Kommune, Kommunernes Revisionsafdeling eller andre kommunale revisionsorganer.

Bortfald og tilbagebetaling af tilskud

§ 14. Tilskud i henhold til denne lov bortfalder helt eller delvist, hvis

- 1) tilskudsmodtageren har givet urigtige eller vildledende oplysninger eller fortiet oplysninger af betydning i forbindelse med afgørelsen om tilskud eller under projektforsøget,
- 2) vilkår for tilskud ikke opfyldes, eller
- 3) projektet ikke er afsluttet inden for den frist, der er fastsat i afgørelsen om tilskud.

Stk. 2. I forbindelse med en afgørelse om bortfald af tilskud efter stk. 1 kan transport- og energiministeren bestemme, at udbetalte tilskud helt eller delvist skal tilbagebetales.

Stk. 3. Hvis et udbetalt tilskud helt eller delvist skal tilbagebetales, opkræves det skyldige beløb til betaling senest 14 dage senere. Tilbagebetales det skyldige beløb ikke rettidigt, tillægges beløbet rente efter forfaldsdagen svarende til den rente, der er fastsat i rentelovens § 5. Den tillagte rente udgør dog mindst 50 kr. For rykkerskrivelser efter første påkrav betales 100 kr.

Stk. 4. Transport- og energiministeren kan fastsætte regler om de i stk. 1-3 nævnte forhold.

Stk. 5. Transport- og energiministeren kan bemyndige bestyrelsen til at træffe afgørelser om bortfald eller tilbagebetaling af tilskud i henhold til stk. 1 og 2.

§ 15. Transport- og energiministeren kan fastsætte regler om, at tilskud helt eller delvist skal tilbagebetales i tilfælde, hvor tilskudsmodtageren på baggrund af tilskuddet har opnået en kommerciel indtjening.

Klage

§ 16. Bestyrelsens afgørelser efter denne lov eller regler udstedt i henhold til loven kan ikke indbringes for anden administrativ myndighed, jf. dog stk. 2.

Stk. 2. Klager over retlige spørgsmål i forbindelse med bestyrelsens afgørelser efter denne lov eller regler udstedt i henhold til loven kan indbringes for Energiklagenævnet. En afgørelse kan ikke indbringes for domstolene, før den endelige administrative afgørelse foreligger.

Stk. 3. Klage efter stk. 2 skal være indgivet skriftligt inden 4 uger efter, at afgørelsen er meddelt.

Stk. 4. Søgsmål til prøvelse af en afgørelse truffet af Energiklagenævnet efter denne lov eller regler udstedt i henhold til loven skal være anlagt inden 6 måneder efter, at afgørelsen er

meddelt den pågældende. Er afgørelsen offentligt bekendtgjort, regnes fristen altid fra bekendtgørelsen.

Stk. 5. Transport- og energiministeren kan fastsætte regler om betaling af gebyr ved indbringelse af en klage for Energiklagenævnet.

Stk. 6. Transport- og energiministeren kan fastsætte regler om Energiklagenævnets sammensætning ved behandling af klager efter stk. 2.

Stk. 7. Energiklagenævnets formand kan efter nærmere aftale med nævnet træffe afgørelse på nævnets vegne i sager, der behandles efter denne lov eller regler udstedt i henhold til loven.

§ 17. Medmindre højere straf er forskyldt efter den øvrige lovgivning straffes med bøde den, der

- 1) giver urigtige eller vildledende oplysninger eller fortier oplysninger af betydning i forbindelse med ansøgning om tilskud eller
- 2) anvender tilskud i strid med vilkår for tilskuddets anvendelse.

Stk. 2. I regler, som udstedes i henhold til loven, kan der fastsættes bødestraf for overtrædelse af reglerne eller vilkår fastsat i henhold til reglerne.

Stk. 3. Der kan pålægges selskaber m.v. (juridiske personer) strafansvar efter reglerne i straffelovens 5. kapitel.

Ikrafttræden m.v.

§ 18. Transport- og energiministeren fastsætter tidspunktet for lovens ikrafttræden. Ministeren kan fastsætte, at dele af loven træder i kraft før andre dele af loven.

Stk. 2. Transport- og energiministeren kan ophæve lov nr. 1024 af 23. december 1998 om statstilskud til forskning og teknologisk udvikling på energiområdet.

§ 19. Loven gælder ikke for Færøerne og Grønland.

Bemærkninger til lovforslaget

Almindelige bemærkninger

1. Indledning

Regeringen fremlagde den 19. januar 2007 sin plan for en visionær dansk energipolitik. Det er regeringens vision, at Danmark på lang sigt helt skal frigøre sig fra fossile brændsler – kul, olie og gas. I stedet skal anvendes vedvarende energi.

Anvendelsen af fossile brændsler indebærer på længere sigt væsentlige problemer med faldende pålidelighed i energiforsyningen og med en tiltagende drivhuseffekt. Problemerne med faldende pålidelighed i energiforsyningen hænger sammen med, at de store forekomster af olie og naturgas er koncentreret i meget få og ofte ustabile regioner i verden. Problemerne med en tiltagende drivhuseffekt har store menneskelige og økonomiske omkostninger, som truer udviklingsmulighederne i store dele af verden.

Regeringens langsigtede vision og de udmeldte konkrete mål skal realiseres gennem en styrket indsats på de centrale områder: Effektiv produktion og forbrug af energi, vedvarende energi og sidst, men ikke mindst, udvikling af nye, mere effektive teknologier.

Regeringen vil tilbyde optimale betingelser for videreudvikling af danske forskningsmiljøer inden for energiteknologi. Ambitionen er at opbygge internationalt konkurrencedygtige projektkonsortier med deltagelse af de bedste danske forskningskompetencer fra virksomheder og forskningsinstitutioner. Som led heri oprettes med dette lovforslag et nyt statsligt finansieret Energiteknologisk Udviklings- og Demonstrationsprogram (EUDP).

Danmark har et solidt udgangspunkt for at håndtere de langsigtede udfordringer og stor erfaring med at udvikle nye og effektive energiteknologier og tage dem i anvendelse. Det er afgørende, at nye løsninger er omkostningseffektive og understøtter fortsat vækst, høj beskæftigelse og konkurrenceevne.

Allerede nu er eksporten af dansk energiteknologi og -viden stærkt stigende, og den udgjorde i 2005 knap 40 mia. kr., en stigning på over 20 pct. i forhold til året før. Med energiområdets enorme investerings-

behov og det kraftigt voksende globale marked for effektiv og miljøvenlig energiteknologi er der et stort potentiale for, at denne udvikling fortsætter.

Det forudsætter fokus på finansiering af udvikling og især demonstration i form af afprøvning og dokumentation af forskningsresultater eller energiteknologiers funktion i pilotanlæg eller fuld realistisk størrelse. Demonstration udgør i stigende grad det svage led i udviklingskæden fra forskning til erhvervmæssig udnyttelse af nye løsninger. Demonstration af energiteknologi er meget bekostelig og gennemføres i sagens natur på et tidspunkt, hvor teknologiens muligheder for efterfølgende kommerialisering endnu er meget usikre. Derfor er offentlig medfinansiering af demonstration ofte en forudsætning for at tiltrække risikovillig kapital.

Et vigtigt element er at sikre et tæt internationalt samarbejde, ikke mindst i EU-regi. Også Europa-Kommissionen har i det netop offentliggjorte bud på en europæisk energipolitik formuleret ambitiøse mål om at øge forsyningssikkerhed og mindske udledningen af drivhusgasser. Regeringen afgav allerede i oktober 2006 efter aftale med et bredt flertal i Folketinget en udtalelse til Kommissionen, som bl.a. lægger op til en væsentligt øget europæisk indsats for udvikling af nye energiteknologier som et vigtigt redskab til at opnå sådanne mål.

Finansieringen af EUDP indgår i målet om, at det offentlige i 2010 samlet skal bruge 1 pct. af bruttonationalproduktet til forskning og udvikling, jf. aftalen om udmøntningen af globaliseringspuljen af 2. november 2006 mellem regeringen og partierne bag velfærdsaftalen (S, DF, RV). Dette mål opfylder Det Europæiske Råds konklusioner fra marts 2002 (den såkaldte Barcelona-målsætning), der samtidig indeholder et mål om, at det offentlige og det private tilsammen bruger mindst 3 pct. af BNP i 2010. I forbindelse med udmøntningen af globaliseringspuljen aftales samtidigt, at bevillingerne til energiforskning skulle øges, særligt med henblik på etablering af et EUDP, og at der skulle afsættes et særligt beløb til et program for udvikling af 2. generations biobrændstof-

fer, der skal administreres inden for rammerne af EUDP. Det er regeringens hensigt, at stigningen i bevillingerne til forskning, udvikling og demonstration af energiteknologi skal fortsætte.

2. Lovforslagets hovedindhold

Lovforslagets hovedformål er at understøtte de energipolitiske målsætninger om forsyningsikkerhed, hensyn til det globale klima og miljø samt omkostningseffektivitet og samtidig fremme de erhvervsmæssige potentialer på området til gavn for vækst og beskæftigelse. Det sker ved, at der etableres et Energiteknologisk Udviklings- og Demonstrationsprogram (EUDP) under transport- og energiministerens ressorttilsyn og under ledelse af en uafhængig bestyrelse, der udpeges af ministeren.

EUDP er en nyskabelse, der skal spille en central rolle som et omdrejningspunkt for udvikling og markedsintroduktion af ny, effektiv og miljøvenlig energiteknologi i Danmark og fremme vækst og beskæftigelse på basis af erhvervsmæssige og videnskabelige styrkepositioner.

Det betyder for det første, at bestyrelsen i sin prioritering af tilskud til udvikling og demonstration eller demonstrationsforberedende forskning skal lægge afgørende vægt på, at de pågældende teknologier eller systemer efterfølgende kan produktudvikles og anvendes på markedet. Det forudsætter, at ansøgninger så vidt muligt gør rede for, hvordan det støttede projekt skal følges op. Dermed lægges der op til, at de deltagende erhvervsvirksomheder indgår aftaler om samarbejde eller dannelsen af projektkonsortier, og at virksomhederne er indstillet på at stille ressourcer til rådighed også i den efterfølgende drifts- eller forretningsfase. De involverede videninstitutioner indgår i dette samarbejde efter nærmere aftale. Niveaulet for EUDP's tilskud til konkrete udviklings- og demonstrationsprojekter vil variere afhængig af, hvor tæt projektet vurderes at være på en efterfølgende kommercialisering. Der stiles generelt mod en væsentlig privat medfinansiering.

Det betyder for det andet, at bestyrelsen med sit kendskab til aktørerne på energimarkedet går aktivt ind i organiseringen og videreudviklingen af samarbejdet mellem offentlige og private aktører i form af strategiske partnerskaber på alle relevante områder, herunder ved finansiering af særlige aktiviteter, der kan støtte op herom. Partnerskaberne kan bestå af flere virksomheder eller efter behov af virksomheder og videninstitutioner samt investorer og myndigheder. Partnerskaberne skal arbejde for at identificere behov, teknologiske og erhvervsmæssige potentialer og kon-

krete indsatsområder, hvor udvikling og demonstration kan føre til efterfølgende kommercialisering. EUDP skal således generelt bidrage til, at der kan dannes projektkonsortier, der på et internationalt konkurrencedygtigt niveau kan arbejde videre med sådanne indsatsområder. Bestyrelsen sørger for, at der følges op på den videre udnyttelse af de støttede projekters resultater frem mod markedsintroduktion og kommercialisering med henblik på effektivvurdering og identifikation af nye indsatsområder.

Det betyder for det tredje, at EUDP skal sikre, at samarbejdet om teknologiudviklingen sker med størst mulig åbenhed og offentlighed samt størst mulig videndeling og tillid mellem de involverede parter. Samtidig skal samarbejdet hele tiden udvikles og udvides. Behovsanalyser og identificerede potentialer skal danne grundlag for løbende udvikling af generelle strategier for teknologiområder og kombination af områder, som omfatter hele udviklingskæden fra forskning til anvendelse. Strategierne er en vigtig bestanddel af EUDP's prioritering af egne tilskudsmidler, og de bruges og stilles til rådighed i relation til andre nationale og internationale ordninger og samarbejder.

Det er et selvstændigt formål, at EUDP i international sammenhæng understøtter danske synspunkter om prioriteringen af udvikling og anvendelse af vedvarende energi og energieffektive løsninger. EUDP viderefører og intensiverer indsatsen under det eksisterende Energiforskningsprogram med at fremme og styrke danske virksomheders og videninstitutioners muligheder for at indgå i relevant internationalt samarbejde og få del i de betydelige forsknings- og udviklingsmidler, der findes bl.a. under EU's 7. rammeprogram. Denne indsats sker i samarbejde med Videnskabsministeriet. Der kan inden for rammerne af EUDP betales kontingent til internationalt forskningssamarbejde og bidrag til internationale programmer for forskning, udvikling, demonstration og innovation.

Særlige indsatsområder under EUDP kan bl.a. være udvikling af

- biomasseteknologier og -systemer til transport og energi,
- vindkraft og andre vedvarende energi-teknologier,
- brint og brændselscelleteknologier,
- lavenergibygninger,
- energieffektive løsninger, herunder i slutforbruget, samt fleksibelt energiforbrug,
- samlede energisystemer (integration af teknologier), herunder transport af energi,
- mere effektive indvindingsmetoder for olie og gas og
- mere effektiv og miljøvenlig produktion i øvrigt (el og varme), herunder CO₂-deponering.

F. t. l. vedr. Energiteknologisk Udviklings- og Demonstrationsprogram

Der kan være potentialer i udvikling af energiteknologier i kombination eller i kombination med andre teknologier f.eks. på it-området.

Der er på forhånd afsat en særlig pulje fra 2007-2010 til at støtte projekter med henblik på udvikling af 2. generations bioethanol.

Med den skitserede profil adskiller EUDP sig væsentligt fra energiforskningsaktiviteterne i regi af Det Strategiske Forskningsråd (DSF) under Videnskabsministeriet, der lægger tyngden på egentlige forskningsaktiviteter. I forhold til Højteknologifonden adskiller EUDP sig navnlig ved at være en målrettet og integreret del af energipolitikken og erhvervsudviklingen på energiområdet, mens Højteknologifonden skal fremme den teknologiske udvikling generelt.

EUDP skal som omdrejningspunkt for den energiteknologiske udvikling sikre fornøden sammenhæng, koordinering og samarbejde med disse ordninger. Bl.a. skal en dialog med DSF sikre, at EUDP bygger videre på eksisterende forsknings- og udviklingsaktiviteter og tendenser på energiområdet. Tilsvarende skal der samarbejdes og koordineres med innovations- og venturemiljøer, der agerer i den efterfølgende kommercialiseringsfase, som f.eks. Vækstfonden.

EUDP er med sin profil også en indlysende samarbejdspartner med de nye universiteter, der er dannet pr. 1. januar 2007 bl.a. som sammenlægninger med tidligere sektorforskningsinstitutioner

Endelig skal EUDP samarbejde med andre myndigheder, der har opgaver i relation til fremme af effektiv og miljøvenlig energiteknologi.

EUDP ledes af en uafhængig bestyrelse, som træffer beslutning om alle forhold vedrørende EUDP. Bestyrelsen sammensættes, så ledelsen kan varetages optimalt, og indsatsen kan prioriteres, så den støtter mest muligt op om lovens formål. Bestyrelsen betjenes af et sekretariat, som stilles til rådighed af transport- og energiministeren.

På baggrund af de store omkostninger, der ofte er forbundet med demonstration, er der et behov for, at EUDP også foretager en række større satsninger. For yderligere at styrke demonstrationsindsatsen og markere arbejdsdelingen med den mere forskningsfokuserede indsats i Det Strategiske Forskningsråd lægges det eksisterende Energiforskningsprogram (EFP) sammen med EUDP, således at der ikke længere gives tilsagn efter EFP, når EUDP træder i kraft. De hidtidige erfaringer og samarbejdsrelationer, der er etableret under EFP, vil indgå i udviklingen af EUDP.

EUDP's tilskudsmidler udmøntes i fri konkurrence. Tilskud kan gives til projekter, der tilgodeser hensynet til teknologiudvikling i Danmark og gennemføres

af offentlige eller private virksomheder med hjemsted i Danmark.

Lovforslaget indeholder desuden bestemmelser om bortfald og tilbagebetaling af tilskud, klage og straf. Tilskud kan f.eks. bortfalde, hvis tilskudsmodtageren har givet urigtige eller vildledende oplysninger, som har haft betydning for afgørelsen om tilskud. Der kan klages over retlige spørgsmål i forbindelse med bestyrelsens afgørelser. Klager kan f.eks. vedrøre inhabilitet. Der vil være mulighed for bødestraf, hvis en ansøger om tilskud f.eks. giver urigtige oplysninger af betydning for vurderingen af ansøgningen, eller hvis en tilskudsmodtager anvender tilskud i strid med vilkår for tilskuddets anvendelse.

3. Økonomiske og administrative konsekvenser for det offentlige

På baggrund af den politiske aftale af 2. november 2006 om globaliseringspuljen er bevillingen til udbygning af dansk energiforskning og -udvikling blevet øget. Der er således afsat 110 mio. kr. i 2007, 132 mio. kr. i 2008, 133 mio. kr. i 2009 og 102 mio. kr. i 2010. Af disse midler er 50 mio. kr. pr. år afsat til et særligt udviklings- og demonstrationsprogram for bioethanol.

Generelt kan særlige driftsudgifter til fremme af tilskudsordningen, herunder til udvikling, etablering og drift af administrative edb-systemer vedrørende ordningen, til evaluering af ordningen og til ekstern sagskyndig og administrativ bistand, afholdes inden for tilsagns- og udbetalingsrammen.

I finansloven for 2007 er der til administration af de nye initiativer i perioden 2007-2010 overført henholdsvis 2,4 mio. kr., 2,6 mio. kr., 2,4 mio. kr. og 1,5 mio. kr. til Energistyrelsen.

Ifølge lovforslaget er der klageadgang til Energiklagenævnet over retlige spørgsmål i forbindelse med EUDP's bestyrelsens afgørelser. Energistyrelsen vurderer, at omfanget af klager vil være så begrænset, at udgifterne forbundet med opgavevaretagelsen vil kunne afholdes inden for Energiklagenævnets allerede givne finanslovsrammer.

Lovforslaget medfører ingen økonomiske eller administrative konsekvenser for kommuner og regioner.

4. Økonomiske og administrative konsekvenser for erhvervslivet m.v.

Lovforslaget ventes generelt at have en positiv effekt for erhvervslivet, idet der skabes bedre økonomiske og organisatoriske rammer for understøttelse af danske styrkepositioner på det energiteknologiske område, bl.a. ved at erhvervslivet inddrages aktivt i beslutningsprocessen. Forslaget styrker et samspil

mellem offentlige og private aktører i både det offentlige og erhvervslivets interesse. Der påføres ikke erhvervslivet direkte omkostninger eller forpligtelser ved lovforslagets gennemførelse, men det forventes, at erhvervslivet som udgangspunkt selv finansierer driften af de interessentnetværk, partnerskaber og projektkonsortier, som forventes oprettet og videreudviklet i forbindelse med EUDP.

Lovforslaget har været sendt til Erhvervs- og Selskabsstyrelsens Center for Kvalitet i ErhvervsRegulering (CKR) med henblik på en vurdering af, om forslaget skal forelægges et af Økonomi- og Erhvervsministeriets virksomhedspaneler. CKR vurderer ikke, at forslaget indeholder administrative konsekvenser i et omfang, der berettiger, at det bliver forelagt et virksomhedspanel.

5. Miljømessige konsekvenser

Programmets formål er at støtte udvikling og demonstration af nye effektive og miljøvenlige energiteknologier som led i opfyldelsen af de langsigtede energipolitiske mål om forsyningssikkerhed og ikke mindst hensynet til det globale miljø og reduktion af CO₂-udslip. Arbejdet med at leve op til Kyotoprotokollen og nye kommende forpligtelser og de deraf følgende satsninger på energieffektivisering og vedvarende energi betyder samlet, at markedet for effektiv og miljøvenlig energiteknologi vil vokse kraftigt i de kommende år. EUDP styrker indsatsen for at udvikle sådanne teknologier på basis af danske kompetencer og styrkepositioner og understøtter således danske og internationale klimaforpligtelser til gavn både for den danske klimaindsats og for vækst og eksport. Generelt forventes lovforslaget således at fremme en bæredygtig udvikling.

6. Administrative konsekvenser for borgerne

Lovforslaget vurderes ikke at medføre administrative konsekvenser for borgerne.

7. Forholdet til EU-retten

I det omfang tilskud efter loven indebærer statsstøtte, vil tilskudsprogrammet blive administreret i overensstemmelse med EU-rammebestemmelserne for statsstøtte til forskning og udvikling og innovation (2006/C 323/01).

Lovforslaget notificeres i overensstemmelse med EU's statsstøtteregler til Europa-Kommissionen.

8. Høring

Lovforslaget har været i høring hos:

BankInvest, Brancheforeningen for Biogas, Brancheforeningen for Decentral Kraftvarme, Danmarks Grundforskningsfond, Danmarks Naturfredningsforening, Danmarks Vindmølleforening, Dansk Brint Forening, Dansk Energi, Dansk Energi – Net, Dansk Fjernvarme, Dansk Gasteknisk Center, Dansk Industri, Det Strategiske Forskningsråd, Det Økologiske Råd, Det Økonomiske Råd, DONG Energy, DTU – Danmarks Tekniske Universitet, EGJ Udvikling, Energi Industrien, Energitjenesten, Forbrugerrådet, Foreningen Danske Kraftvarmeværker, Foreningen af Registrerede Revisorer, Foreningen af Rådgivende Ingeniører, Foreningen af Slutbrugere af Energi, Forskningscenter RISØ, Hydrogen Innovation & Research Center – Herning, Højteknologifonden, IA Rådet, Ingeniørforeningen i Danmark (IDA), Koordinationsudvalget for forskning, Københavns Universitet, Landbrugsraadet, North Sea Operators Committee-Denmark, Novozymes, Offshore Center Danmark, Organisationen for Vedvarende Energi – OVE, REFU's medlemmer, Roskilde Universitetscenter, Rådet for Teknologi og Innovation, SDE – Sammenslutningen af Danske Energiforbrugere, Syddansk Universitetscenter, Teknologirådet, Teknologisk Institut, Varmepumpefabrikantforeningen, Vattenfall A/S, Vindmølleindustrien, Vækstfonden, Aalborg Universitet og Aarhus Universitet.

Høringssvarene er sendt til Folketinget ledsaget af de kommentarer, som udtalelserne har givet anledning til.

Samlet vurdering af lovforslagets konsekvenser

	Positive konsekvenser/ mindredgifter	Negative konsekvenser/ merudgifter
Økonomiske konsekvenser for stat, kommuner og regioner	Ingen	Årlig merudgift for staten er indbudgetteret på finansloven for 2007.
Administrative konsekvenser for stat, kommuner og regioner	Ingen	Årlig merudgift for staten er indbudgetteret på finansloven for 2007.
Økonomiske konsekvenser for erhvervslivet	Lovforslaget ventes generelt at have en positiv effekt for erhvervslivet.	Der påføres ikke erhvervslivet direkte omkostninger eller forpligtelser ved lovforslagets gennemførelse.
Administrative konsekvenser for erhvervslivet	Ingen	Ingen
Miljømæssige konsekvenser	Gennem udviklingen af nye effektive og miljøvenlige energiteknologier bidrager lovforslaget til varetagelsen af hensynet til det globale miljø og reduktion af CO ₂ -udslip. Forslaget fremmer således generelt en bæredygtig udvikling.	Ingen
Administrative konsekvenser for borgerne	Ingen	Ingen
Forholdet til EU-retten	Lovens tilskudsprogram vil blive administreret i overensstemmelse med EU-rammebestemmelserne for statsstøtte til forskning og udvikling og innovation (2006/C 323/01). Lovforslaget notificeres i overensstemmelse med EU's statsstøtteregler til Europa-Kommissionen.	

Bemærkninger til lovforslagets enkelte bestemmelser

Til § 1

Lovforslagets overordnede formål er at understøtte de energipolitiske målsætninger om forsyningssikkerhed, hensyn til det globale klima og et renere miljø samt omkostningseffektivitet. Det er samtidig lovforslagets formål at udnytte og udvikle erhvervspotentialer på energiområdet til gavn for vækst og beskæftigelse. De energipolitiske målsætninger fastlægges af regering og Folketing. Hensynet til forsyningssikkerhed, klima og miljø samt omkostningseffektivitet hænger indbyrdes sammen og skal derfor tilgodeses i sammenhæng. Disse hensyn hænger igen sammen med de erhvervsmæssige potentialer på området, der først og fremmest skal basere sig på eksisterende videnskabelige og erhvervsmæssige styrkepositioner.

Til § 2

Det fremgår af *stk. 1*, at der oprettes et nyt Energiteknologisk Udviklings- og Demonstrationsprogram

(EUDP), som skal virke for udvikling, demonstration og anvendelse af ny teknologi på energiområdet. Det eksisterende Energiforskningsprogram (EFP) lægges sammen med det nye program med forventet virkning fra 2008, jf. bemærkningerne til § 18. Efter sammenlægningen med EUDP vil der ikke blive startet nye projekter op under EFP.

EUDP har ifølge *stk. 2* tre hovedaktiviteter, der gensidigt understøtter hinanden.

For det første er EUDP et tilskudsprogram, der støtter forskning og navnlig udvikling og demonstration af nye, mere effektive og miljøvenlige energiteknologier både i produktions-, distributions- og forbrugsleddet med henblik på at fremme efterfølgende kommercialisering. Der kan f.eks. være tale om teknologier baseret på vedvarende energi. Programmet administreres inden for rammerne af den såkaldte Barcelona-målsætning, jf. afsnit 1 i de almindelige bemærkninger.

For det andet skal EUDP aktivt fremme samarbejde mellem offentlige og private aktører. Udtrykket "offentlige og private aktører" dækker bl.a. over virksomheder, videninstitutioner, investorer og myndig-

heder. Der kan både være tale om samarbejde mellem private aktører, f.eks. to eller flere virksomheder, og samarbejde mellem både offentlige og private aktører, f.eks. en videninstitution og en virksomhed. I praksis vil det være sekretariatet, der efter bestyrelsens nærmere anvisning aktivt og i en åben proces formidler og bidrager til organisering af dette samarbejde. Formål og samarbejdsformer beskrives nærmere i bemærkningerne til stk. 3.

Endelig skal EUDP for det tredje styrke samspillet med internationale forsknings-, udviklings-, demonstrations- og innovationsaktiviteter. Den internationale dimension har afgørende betydning i forhold til den energipolitiske og erhvervspolitiske dagsorden i Danmark og dermed også i forhold til udvælgelsen af projekter og prioriteringerne af indsatsen inden for rammerne af samarbejdet mellem offentlige og private aktører. Det internationale samarbejde beskrives nærmere i bemærkningerne til § 9.

Stk. 3 vedrører indholdet af samarbejdet mellem offentlige og private aktører. Det fremgår af *stk. 3, 1. pkt.*, at samarbejdet mellem offentlige og private aktører skal bidrage til udarbejdelsen af strategier for udvikling af effektive og miljøvenlige energiteknologier og -systemer, som omfatter hele udviklingskæden fra forskning til markedsintroduktion. Ifølge *2. pkt.* skal samarbejdet samtidig bidrage til, at der identificeres konkrete indsatsområder, som kan danne basis for projektsøgninger og etablering af projektkonsortier.

Ved at fremme et strategisk samarbejde mellem offentlige og private aktører, stimuleres dannelsen af parallelle miljøer, der kan konkurrere om teknologiudvikling inden for bestemte indsatsområder eller for at nå bestemte mål. Dette er især relevant i forbindelse med afgrænsede og målrettede satsninger med en relativt kort kommercialiseringshorisont.

Samlet set er det danske forsknings- og udviklingsmiljø dog for lille til, at der inden for hvert enkelt teknologiområde kan opstå en effektiv konkurrencesituation mellem et større antal danske aktører. Større satsninger, der skal støtte op om ambitiøse og langsigtede mål for udvikling og efterfølgende kommercialisering, vil ofte blive tilrettelagt i et mere omfattende samarbejde mellem relevante virksomheder, videninstitutioner, investorer og myndigheder i form af strategiske partnerskaber. Der henvises også til bemærkningerne til § 7, stk. 2.

Partnerskaber vil og bør typisk udvikle sig fra interessentnetværk over projektkonsortier til integrerede samarbejder.

Et interessentnetværk er et uforspligtende interessefællesskab mellem flere virksomheder eller virksom-

heder og videninstitutioner samt investorer og myndigheder om et emne, som søges fremmet. Netværket rummer i sig selv ingen økonomisk eller organisatorisk forpligtelse til også at deltage i virkeliggørelsen af disse interesser. Interessentnetværk kan imidlertid analysere behov, identificere kunder og teknologisk og erhvervs-mæssigt relevante indsatsområder og projekter. De kan ligeledes på baggrund heraf udvikle strategier for både forskning, udvikling, demonstration og innovation inden for de respektive områder og med vægten på såvel faglige som kommercielle udviklingsmuligheder. EUDP stiller efter oprettelsen af interessentnetværk på alle fokusområder.

I projektkonsortiet er parter i et interessentnetværk blevet enige om en arbejdsdeling inden for rammerne af et konkret samarbejde om f.eks. afprøvning og markedsintroduktion af en bestemt teknologi, og de danner en projektorganisation til formålet. Det er vigtigt, at navnlig flere virksomheder deltager i de enkelte konsortier, således at samarbejdsaspektet kan indgå som en stigende del af konsortiets arbejdsform, bidrage til vidensdeling og bringe specialisterne sammen på tværs af virksomhederne. Projektkonsortiet er således en dynamisk enhed, der måske starter med en velafgrænset specialistopgave fordelt mellem et antal virksomheder, men som udvikler sig med nye satsninger i takt med, at viden deles, og den gensidige tillid opbygges.

Integrerede samarbejder forudsætter, at deltagende virksomheder har opnået et sådant niveau af tillid på såvel personniveau som virksomhedsniveau, at virksomhederne indgår i hinandens kompetenceområder og processer og danner et udviklingsmiljø på tværs af de traditionelle kompetencer. Et sådant integreret samarbejde er især relevant i projektforsøg, hvor bestemte mål skal nås, men løsningerne endnu er ukendte og ikke udviklede.

Det praktiske udgangspunkt for EUDP's arbejde med at udvikle partnerskaber er de allerede etablerede mere eller mindre formelle samarbejder på forskellige niveauer navnlig inden for vind, brint/brændselscelleområdet, biobrændstoffer og energieffektivisering i bygninger. Energistyrelsen er ligeledes i samarbejde med Teknologirådet ved at afslutte et projekt om en innovationsstrategi på energiområdet, som skal give erfaringer om, hvordan der kan skabes innovation i praksis.

Som der fremgår, er det et væsentligt formål med partnerskaberne, at der udvikles strategier for både forskning, udvikling, demonstration, innovation og markedsintroduktion inden for rammerne af de respektive partnerskaber. Strategierne skal lægge vægt

på såvel faglige som kommercielle udviklingsmuligheder. Samtidig skal strategierne så vidt muligt kunne bidrage til at påvirke internationale prioriteringer, f.eks. i EU, i retning af danske kompetencer og styrkepositioner.

Strategierne kan blive retningsgivende både i forhold til andre forsknings- og udviklingsordninger på energiområdet og i forhold til potentielle investorer. Det er centralt, at strategierne bygger videre på de nyeste forskningstendenser og styrkepositioner. Derfor skal strategiarbejdet koordineres med de forsknings- og innovationsstrategier og prioriteringer, der udarbejdes i Videnskabsministeriet og af de relevante rådgivende organer som Det Strategiske Forskningsråd og Rådet for Teknologi og Innovation. Også andre relevante aktører, herunder de relevante myndigheder, skal inddrages, jf. bemærkningerne til § 11.

Strategier kan som omtalt udvikles allerede i de tidlige faser af partnerskaber, hvor der endnu er tale om interessentnetværk, men der er tale om en løbende og dynamisk proces, hvor strategiarbejdet udvikler sig i takt med, at interessentnetværk udvikler sig til projektkonsortier og integrerede samarbejder.

Der foreligger allerede i dag delstrategier på en række teknologiområder, der er udarbejdet af Energistyrelsen i samarbejde med relevante aktører. Bestyrelsen kan indtil videre basere sig på disse delstrategier, og de kan videreudvikles af partnerskaberne. De foreliggende strategier vedrører brændselsceller, brintteknologier, effektiv energianvendelse, vind, flydende bio-brændstoffer, biomasse til kraft-varme, solceller og bølgekraftteknologi. Der er ligeledes igangsat et arbejde om en styrket indsats på indvindingsområdet.

Både strategier og identificerede indsatsområder vil give et væsentligt bidrag til bestyrelsens prioritering af anvendelsen af tilskudsmidlerne.

Bestemmelserne om samarbejde mellem offentlige og private aktører giver ikke selvstændig hjemmel til kommunalt engagement og deltagelse i de aktiviteter, der er omhandlet af loven. Kommunal deltagelse i sådanne aktiviteter forudsætter derfor, at kommunen har den fornødne hjemmel på andet grundlag, herunder eksempelvis i el-, varme- eller naturgasforsyningslovene.

Til § 3

Det foreslås i *stk. 1*, at EUDP ledes af en uafhængig bestyrelse, der består af i alt 7 medlemmer (inkl. en formand). Antallet er baseret på en afvejning af bestyrelsens funktions- og beslutningsdygtighed og hensynet til, at de fornødne kompetencer er repræsenteret. Bestyrelsen skal træffe beslutning om alle forhold

vedrørende EUDP, jf. § 4. For at undgå tvivl om bestyrelsens integritet i forhold til opgaverne foreslås det, at både formanden og medlemmerne udpeges af transport- og energiministeren i deres personlige egenskab og ud fra deres kvalifikation, og ikke ud fra et tilhørsforhold til særlige organisations-, erhvervs- eller myndighedsinteresser.

Bestyrelsen er uafhængig af transport- og energiministeren. Ministeren kan således ikke omgøre bestyrelsens beslutninger og kan ikke afsætte de udpegede medlemmer inden for deres funktionsperiode.

Ved udpegelsen af bestyrelsesmedlemmerne vil der i videst muligt omfang blive lagt vægt på at undgå forudsigtelig inhabilitet i forhold til potentielle kommende satsninger.

Udpegelsen vil ske i overensstemmelse med lov om ligestilling af kvinder og mænd.

Formanden skal have en erhvervsmæssig baggrund, jf. *stk. 1*, sidste pkt. Ved udpegelsen af de øvrige medlemmer vil der blive lagt vægt på, at bestyrelsen både skal kunne vurdere nye teknologiers og systemers effekter i form af bidrag til forsyningssikkerhed, hensyn til det globale miljø og omkostningseffektivitet og kunne varetage sine opgaver med at prioritere og udmønte tilskud, fremme samarbejde mellem offentlige og private aktører og styrke samspillet med internationale aktiviteter og programmer inden for energiteknologi.

Det forudsætter, at bestyrelsesmedlemmerne tilsammen har bred indsigt i energiområdet bl.a. med hensyn til produktion, distribution, system, forbrug og regulering, i erhvervsforhold bl.a. med hensyn til forretningsplanlægning, finansiering og markedsdannelse, i miljøforhold bl.a. med hensyn til teknologiers miljøpotentiale og miljøvurderinger, herunder i forhold til CO₂-reduktioner, og i forskningsforhold bl.a. med hensyn til forskningsmæssig status og behov i forhold til afprøvning af teknologier i større skala. Det forudsætter desuden indsigt i internationale forhold på de pågældende områder. Mindst halvdelen af medlemmerne forventes at have en erhvervsmæssig baggrund.

I medfør af *stk. 2* indstiller miljøministeren og videnskabsministeren hver især 1 medlem til bestyrelsen.

Miljøministerens indstillingsret skal ses på baggrund af den særlige betydning, som tillægges hensynet til det globale klima og et renere miljø som del af de langsigtede energipolitiske målsætninger. Videnskabsministerens indstillingsret er begrundet i, at udviklings- og demonstrationsindsatsen skal bygge vi-

dere på og dermed hænge sammen med den relevante strategiske forskning under Videnskabsministeriet.

Det foreslås i *stk. 3*, at bestyrelsen udpeges for en periode på 4 år med mulighed for forlængelse i yderligere én periode. Bestemmelsen afvejer hensynet til kontinuitet, som tilsiger en funktionsperiode af en vis længde, og hensynet til fornyelse og dynamik, som tilsiger en vis tidsbegrænsning.

I tilfælde af formandens eller et medlems udtræden af bestyrelsen i funktionsperioden kan ministeren udpege et nyt medlem for en fuld periode eller frem til udløbet af det oprindelige medlems funktionsperiode. Bestemmelsen giver således en vis fleksibilitet. Hvis et medlem udpeges for et kortere tidsrum, kan den pågældende genudpeges til yderligere to perioder.

Det kan vise sig hensigtsmæssigt, at der kan udbetales et honorar f.eks. til formanden for bestyrelsen. I medfør af *stk. 4* kan transport- og energiministeren derfor træffe bestemmelse om honorering af formanden og af bestyrelsesmedlemmerne.

Til § 4

Stk. 1 fastlægger bestyrelsens beslutningskompetence. Bestyrelsen træffer således beslutning om alle forhold vedrørende EUDP. Det er særligt fremhævet, at bestyrelsen skal træffe afgørelse om de prioriteringer, der lægges til grund for den ønskede indsats, og som indgår i udmeldinger om tilskudsmuligheder. Det er ligeledes fremhævet, at bestyrelsen træffer de konkrete afgørelser om tildeling af tilskud. Bestyrelsen er uafhængig, jf. bemærkningerne til § 3. Den er derfor ikke underlagt instruktionsbeføjelse, hvilket også gælder sekretariatet i sin betjening af bestyrelsen. Med hensyn til klage henvises til § 16.

Ifølge *stk. 2*, finder lov om offentlighed i forvaltningen, forvaltningsloven og lov om Folketingets Ombudsmand anvendelse på EUDP's virksomhed. I praksis kan f.eks. forvaltningslovens regler om inhabilitet, vejledning, grundelse og klagevejledning være relevante, når bestyrelsen træffer afgørelser om tilskud.

Til § 5

Transport- og energiministeren stiller et sekretariat til rådighed for bestyrelsen og bestyrelsesformanden, jf. *stk. 1*. Sekretariatet vil blive placeret i Energistyrelsen. Dette sikrer den nødvendige sammenhæng med energipolitikken, og der kan drages fordel af styrelsens viden, kompetence og samarbejdsrelationer såvel nationalt som internationalt, herunder i forbindelse med administrationen af det hidtidige Energiforskningsprogram.

Sekretariatet betjener bestyrelsen i alle sager, der vedrører bestyrelsens virksomhed, og er i den forbindelse underlagt bestyrelsens instruktionsbeføjelse. Sekretariatet afgiver bl.a. indstillinger om prioriteringer og konkret udmøntning af tilskudsmidler. Betjeningen vedrører således forhold inden for energiteknologi, energipolitik, finansiering, markedsindsigt, miljøkonsekvenser, forskning og andre forhold, som bestyrelsen måtte efterspørge til varetagelse af sine opgaver. Sekretariatet er efter bestyrelsens nærmere anvisning den drivende og udførende kraft i udfoldelsen af EUDP. Sekretariatet inddrager andre relevante myndigheder efter nærmere aftale, herunder Miljøministeriet (særligt i forhold til klima- og miljøtekniske spørgsmål) og Videnskabsministeriet, jf. også § 11.

Lederen af sekretariatet ansættes af transport- og energiministeren efter indstilling fra bestyrelsesformanden.

For at lette bestyrelsens arbejde foreslås det i *stk. 2*, at bestyrelsen kan delegerer sin beslutningskompetence til sekretariatet, der i så fald træffer afgørelse på bestyrelsens vegne. Det forudsættes, at delegation kun sker i forbindelse med administrative afgørelser af ikke-principiel karakter. Det foreslås ligeledes, at formanden kan bemyndiges til at træffe afgørelse på bestyrelsens vegne. Der kan eksempelvis indføres en bagatelgrænse for, hvad der kræver den samlede bestyrelses tilstedeværelse, og der kan sikres beslutningsdygtighed i hastesager. De omtalte muligheder vil blive nærmere reguleret i forretningsordenen, jf. lovforlagets § 6.

Til § 6

Bestyrelsen foreslås efter *stk. 1* selv at udarbejde en forretningsorden, der skal godkendes af transport- og energiministeren og offentliggøres i Lovtidende. Forretningsordenen skal omfatte forhold som bestyrelsens beslutningsdygtighed, inhabilitet, afstemningsregler og mødefrekvens m.v. Forretningsordenen vil også omfatte den nærmere kompetencefordeling mellem bestyrelsen og sekretariatet, jf. § 5, stk. 2.

Det foreslås i *stk. 2*, at bestyrelsen afgiver en årlig beretning til transport- og energiministeren. Beretningen skal give et overblik over status for EUDP's samlede virksomhed i forhold til lovens formål, herunder prioriteringen af indsatsen, EUDP's involvering i partnerskaber mellem offentlige og private aktører, udmøntningen af midlerne for det forudgående år, fremdrift i igangværende projekter, evaluering af projekter samt status for internationalt samspil. Beretningen vil blive offentliggjort på EUDP's hjemmeside.

Det forventes, at afgivelsen af redegørelsen følges op af et generelt orienterende møde mellem bestyrelsesformanden og ministeren.

Ifølge *stk. 3* skal bestyrelsen offentliggøre de kriterier, som indgår i vurderingen af ansøgninger om tilskud. Der vil blive redegjort for kriterierne i forbindelse med indkaldelse af ansøgninger, og offentliggørelse i øvrigt forventes at ske eksempelvis på EUDP's hjemmeside eller i form af publikationer. Bestemmelsen skal sikre, at alle har adgang til viden om, hvad bestyrelsen lægger vægt på, når den træffer afgørelse om tilskud.

Kriterierne skal leve op til kravene i § 7, stk. 3 og 4. Det fremgår af § 7, stk. 3, at der skal tages udgangspunkt i generelle kriterier, hvori der ud over lovens formål lægges vægt på projektforslagets faglige kvalitet og på ledelsesmæssige og organisatoriske forhold. Ifølge § 7, stk. 4, skal der lægges vægt på de indsatsområder og strategier, som udvikles inden for rammerne af samarbejdet mellem offentlige og private aktører.

Til § 7

Stk. 1 fastsætter, at bestyrelsen kan give tilskud til udviklings- og demonstrationsprojekter samt til forskningsprojekter, der understøtter forberedelsen af udvikling og demonstration.

Der skal fortrinsvis gives tilskud til udvikling og demonstration i form af udvikling, afprøvning og dokumentation af forskningsresultater eller af teknologier eller samspil mellem teknologier og systemer i prototyper, pilotanlæg, større målestok eller i fuld realistisk størrelse.

Tilskud kan ligeledes gives til forskning, der understøtter eller forbereder demonstration. Navnlig ved længerevarende afprøvningsforløb vil det typisk være nødvendigt at vende tilbage til laboratoriet undervejs i forløbet for at supplere med ny forskning eller udvikling til brug for den videre fremdrift i projektet. Der kan eksempelvis være tale om afgrænsede forsøg, modellering eller samfundsvidenskabelige undersøgelser som baggrund for beslutninger om en videre teknologiuudvikling.

Der kan også gives tilskud til særlig formidling eller information om relevant anvendelig teknologi ud over den formidlingsindsats, der sker som led i gennemførelsen af de støttede projekter.

Der kan kun gives tilskud til projekter, der falder inden for rammerne af målsætningen om, at det offentlige i 2010 skal anvende 1 pct. af BNP til forskning og udvikling, jf. omtalen af aftalen om udmøntningen af globaliseringspuljen og den såkaldte Barcelona-mål-

sætning i afsnit I i de almindelige bemærkninger. Demonstration af, at en række anlæg kan integreres i det samlede energisystem, vil eksempelvis være omfattet heraf, mens der ikke gives tilskud i tilfælde, hvor den pågældende teknologi allerede er teknisk afprøvet eller dokumenteret, og formålet således er at udvikle markedet eller udføre førproduktionsplanlægning.

De konkrete udviklings- og demonstrationsprojekter gennemføres på områder, hvor der er energipolitiske behov, og hvor der er grundlag for kommercialisering. Det er bestyrelsen, som fastlægger den overordnede prioritering af udmøntningen af tilskudsmidlerne på baggrund af strategierne og indsatsområderne, der fastlægges som led i samarbejdet mellem offentlige og private aktører, jf. bemærkningerne til § 2, stk. 3.

Tilskud skal gives til private og offentlige virksomheder og videninstitutioner, der af hensyn til spørgsmål om jurisdiktion skal have hjemsted i Danmark. Tilskudsvirksomheden under EUDP skal tilgodese teknologiuudviklingen i Danmark. Dette vil typisk føre til, at projekter gennemføres i Danmark, men der kan være særlige grunde til at gennemføre et projekt eller dele af et projekt i udlandet.

Tilskud forventes som hovedregel givet på grundlag af en eller flere årlige indkaldelser af projektforslag inden for rammerne af nærmere angivne prioriteringer og inden for annoncerede tidsfrister. Eventuelt kan der indkaldes forstudier. Ansøgninger kan også indkaldes på grundlag af forudgående interessetilkendegivelser. Der kan i særlige tilfælde løbende ansøges om tilskud uden for disse ansøgningsrunder. Endvidere kan der i særlige tilfælde rekvireres udførelse af projekter, der er nødvendige for den videre udvikling inden for et teknologiområde.

Der stiles generelt mod en væsentlig privat medfinansiering. Niveauet kan variere afhængig af deltagerkredsen og af, hvor tæt et projekt vurderes at være på en efterfølgende kommercialisering. Loftet for tilskud fra EUDP vil være de maksimale støtteprocenter, der fremgår af EU's statsstøtteregler for forskning, udvikling og innovation.

Det er som tidligere nævnt besluttet på forhånd at reservere en særlig pulje under EUDP på 50 mio. kr. årligt i 4 år til udvikling af 2. generations bioethanol. Tilsvarende kan der træffes beslutning om, at EUDP skal anvende særlige puljer eller en del af de bevilgede midler til andre på forhånd definerede målrettede teknologiske satsninger eller særlige programmer. Bestyrelsen kan også selv beslutte at prioritere og udmelde sådanne satsninger eller programmer.

Efter *stk. 2* gives tilskud bl.a. til udviklings- og demonstrationsprojekter i længerevarende forløb, hvor

både etableringen og afprøvningen kan strække sig over flere år.

Gennemførelsen af sådanne længevarende projekter skal således indgå i den samlede prioritering af indsatsen. Men det forventes, at bestyrelsen samtidig fremmer relevante, mindre omfattende og mere præcist afgrænsede projekter, der bl.a. kan have en kortere kommerเชียลiseringshorisont og ofte gennemføres af mindre virksomheder.

Længerevarende projekter er især relevante, når teknologier f.eks. til vedvarende energi skal indpasses i forskellige systemer med lagring, distribution og fleksibel anvendelse. Formålet er både at sikre en betydelig tyngde og at skabe en vis fleksibilitet i selve udviklingsforløbet. De enkelte projekter kan opdeles i faser, som gør det muligt at foretage ændringer undervejs, og der skal opstilles milepæle eller delmål, som gør det muligt at vurdere, om projekterne skrider planmæssigt fremad, eller om de bør justeres eller indstilles. Tilskud kan også begrænse sig til en del af en større satsning, der i tilfælde af succes kan følges op med ansøgning om en fortsættelse.

Længerevarende forløb kræver typisk samarbejde mellem flere virksomheder eller virksomheder og videninstitutioner bl.a. baseret på aftaler om medfinansiering, projektledelse, ejerrettigheder m.v., dvs. i form af et projektkonsortium eller inden for rammerne af integrerede samarbejder, jf. bemærkningerne til § 2, stk. 3.

Der er ikke tale om et absolut krav i relation til samarbejde mellem flere aktører, idet der også kan være ansøgere, der er i stand til at gennemføre et længerevarende projektførløb alene.

Stk. 3 fastsætter, at der ved vurderingen af, om der skal gives tilskud, tages udgangspunkt i kriterierne, der fastlægges af bestyrelsen. Den særlige henvisning til lovens formål og til faglig kvalitet betyder, at de væsentligste kriterier for tildeling af tilskud vil være projektforslagenes relevans og mulige effekt i forhold til forsyningssikkerhed, klima og miljø samt omkostningseffektivitet og i forhold til udnyttelse af konkret erhvervsmæssigt potentiale.

Det erhvervsmæssige potentiale kan eksempelvis dokumenteres gennem markedsanalyser og forretningsplaner med finansieringsanalyser, eventuelt af foreløbig karakter. Der skal være en begrundet forventning om, at projekterne ikke vil blive gennemført uden offentlig støtte. Samtidig vil der blive lagt vægt på, at projektet følges op i et videre forløb frem mod markedsintroduktion. Der skal således gøres rede for, hvordan det samlede forløb og ikke kun den udviklings- eller demonstrationsdel, der søges tilskud til,

planlægges gennemført med en effektiv organisation og kompetent ledelse. Dette kan eksempelvis dokumenteres ved en skriftlig aftale herom mellem parterne.

Det forventes, at bestyrelsen i arbejdet med at fastlægge overordnede kriterier for tildeling af tilskud vil tage udgangspunkt i den tværgående strategi for forskning, udvikling og demonstration på energiområdet, som Det Rådgivende Forskningsudvalg (RE-FU) har udgivet i april 2006. Strategien understreger de erhvervsmæssige styrkepositioner og potentialer som afgørende faktorer ved prioriteringen af tilskud på tværs af de enkelte teknologiområder.

Bestyrelsen skal aktivt arbejde for, at EUDP tiltrækker private investorer, der på baggrund af fokuseringen på de markeds-mæssige muligheder vil finde det mere attraktivt at medfinansiere projekterne og skyde kapital ind i den opfølgende fase mod markedsintroduktion og kommerเชียลisering.

I medfør af stk. 4 vil der ved vurderingen og prioriteringen af ansøgninger, der opfylder kriterierne efter stk. 3, blive taget udgangspunkt i de indsatsområder og strategier, der forventes udviklet inden for rammerne af partnerskaberne mellem offentlige og private aktører. Strategierne vil i vidt omfang pege på længerevarende udviklingsforløb og forventes derfor også at indeholde milepæle, road maps m.v. Der foreligger allerede i dag en række delstrategier, der er udarbejdet af Energistyrelsen i samarbejde med relevante aktører, jf. bemærkningerne til § 2, stk. 3.

Til § 8

Bestyrelsen kan ifølge bestemmelsen give tilskud til konkrete initiativer, der afholdes som led i udviklingen af samarbejde mellem offentlige og private aktører. Bestemmelsen understøtter således EUDP's aktive rolle i styrkelsen af dette samarbejde. Der er både tale om et tættere samarbejde mellem virksomheder indbyrdes og mellem virksomheder og videninstitutioner, der ikke hidtil har haft et sådant samarbejde. Der kan være behov for, at der for eksempel i en indkørfase efter ansøgning gives tilskud fra EUDP til særlige aktiviteter i forbindelse hermed, således at samarbejdet kan etableres, konkretiseres og udvikles, indtil parterne selv tager over.

Et eksempel er tilskud til behovsanalyser og strategiuudvikling. Et andet eksempel er oprettelse og vedligeholdelse af hjemmeside og gennemførelse af formidlingsaktiviteter m.v. Et tredje eksempel er konsulentbistand i forbindelse med gennemførelsen af organisationsprojekter m.v. Tilskud skal i relevant omfang

F. t. l. vedr. Energiteknologisk Udviklings- og Demonstrationsprogram

koordineres med Miljøministeriets indsats til fremme af miljøeffektive teknologier.

Eventuelle driftsomkostninger forventes dækket af de deltagende parter.

Til § 9

Bestemmelsen viderefører Energiforskningsprogrammets hjemmel til at betale kontingent og bidrag til internationale programmer for forskning, udvikling, demonstration og innovation. Bestemmelsen er navnlig relevant i forhold til forskningssamarbejdet i IEA og EU og til de fælles programmer under Nordisk Energiforskning. Bidrag til netværkssamarbejde, de såkaldte ERA-NET, kan ligeledes blive relevant.

Bestyrelsens fordeling af midler til internationale fora skal godkendes af transport- og energiministeren. Det fremgår af bestemmelsen, at ministeren kan fastsætte regler om fordelingen af midler til internationale fora. Det forventes, at ministeren bl.a. fastsætter regler om, at bestyrelsen kun kan fordele midler til internationale fora, hvis den har sikret sig, at bevillingerne vil blive fordelt i åben konkurrence. Ved fastsættelsen af reglerne vil der blive taget udgangspunkt i overvejelserne bag § 30 a i lov nr. 418 af 8. maj 2006 om ændring af lov om forskningsrådgivning m.v., der handler om Det Frie Forskningsråds og Det Strategiske Forskningsråds deltagelse i internationalt samarbejde.

Den internationale opmærksomhed på udvikling af energiteknologier er vokset markant de senere år.

Europa-Kommissionen har i januar 2007 lanceret sit sammenhængende energi- og klimastrategiske udspil med henblik på at bekæmpe klimaændringerne og forbedre EU's energiforsyningsikkerhed og konkurrenceevne. Udspillet er drøftet på EU's topmøde i starten af marts 2007. I udspillet indgår også en stærk satsning på forskning og teknologi for at nå målene, og Kommissionen vil senere i 2007 fremlægge en konkret, strategisk energiteknologiplan.

EU's budget for energiforskning og udvikling øges i perioden 2007-2013 med 50 pct. gennem 7. ramme-program for forskning, teknologisk udvikling og demonstration og programmet Intelligent Energi – Europa. Kommissionen foreslår en yderligere forøgelse af midlerne. Fra dansk side støttes, at der arbejdes hen imod en fordobling af midlerne i 7. ramme-program til vedvarende energi og energieffektivisering fra 2010, og at der satses på at udvikle teknologiplatforme for vedvarende energi og energieffektivisering.

Kommissionen lægger bl.a. op til, at teknologifremme sker ved udnyttelse af de europæiske teknologiplatforme inden for energiområdet, herunder egentlige fælles teknologinitiativer med industri, forsk-

ning, medlemslandene og EU, samt gennem dannelsen af et nyt europæisk teknologisk institut.

Bestyrelsen skal bl.a. arbejde for, at partnerskaberne mellem offentlige og private aktører også kommer til at spille en rolle i forhold til EU's teknologiplatforme og initiativer, således at den internationale udvikling kan påvirkes målrettet og koordineret, og således at de internationale forhold kan indgå i det løbende strategiarbejde, jf. bemærkningerne til § 2, stk. 3. Partnerskaberne kan også fremme samarbejde om overførsel af dansk energiteknologi i forbindelse med Kyoto-protokollens projektbaserede mekanismer (Joint Implementation og Clean Development Mechanism (CDM)). Miljøstyrelsen og Udenrigsministeriet har oprettet et særligt Klimaforum til koordinering af dansk køb af projektbaserede kreditter.

Energistyrelsen afholder allerede i dag i samarbejde med Energinet.dk og Videnskabsministeriet koordinerende møder med relevante danske aktører. Det eksisterende samarbejde inden for bygningsområdet og brint og brændselscelleområdet fungerer allerede som nationale platforme. Et dansk netværk vedrørende fremtidens elnet er under etablering.

Selve udmøntningen af midlerne under 7. ramme-program, der indebærer fordeling af ca. 340 millioner euro årligt til ikkenukleare energiformål, foretages af Kommissionen, der rådgives af en programkomité, hvor Danmark er repræsenteret af Videnskabsministeriet og Energistyrelsen. Programmets prioriteringer er i vidt omfang sammenfaldende med danske ønsker og kompetencer.

Af særlig interesse for EUDP er dernæst EU's støtte til ikketeknologiske energiprojekter via programmet Intelligent Energi – Europa (IEE). Fra 2007 bliver IEE et delprogram i EU's nye ramme-program for konkurrence og innovation (CIP). Budgettet for IEE påregnes øget gradvist fra dagens 55 millioner euro per år til en fordobling i 2013. Programmet vil formentlig blive udmøntet med en mere kommerciel fokus gennem finansielle institutioner, således at der opstår nye muligheder for at finansiere opfølgning på et demonstrationsforløb og dermed også for at samfinansiere den nødvendige demonstration.

Energistyrelsen står også for den hjemlige koordinering af aktiviteter i forhold til Det Internationale Energiagenturs (IEA) Komite for Energiforskning og Teknologi (CERT). Her er der mere end 40 aftaler mellem IEA-medlemslande om samarbejde vedrørende forskning, udvikling og demonstration, kaldet Implementing Agreements, med dansk deltagelse i cirka halvdelen. Formålet med disse aftaler er at fremme energieffektivitet og teknisk pålidelighed, give ad-

gang til opdaterede vurderinger af energiteknologiers formåen, mindske miljøvirkninger fra energisektoren og samarbejde med lande uden for IEA.

Et særligt samarbejde finder sted i Nordisk Energiforskning (NEF), der finansieres af regeringerne i Finland, Island, Norge, Sverige og Danmark, der har bevilget pengene fra Energiforskningsprogrammet. Midlerne udmøntes af en bestyrelse med repræsentation fra alle landene.

Der er generel overensstemmelse mellem danske prioriteringer og prioriteringerne i NEF, og samarbejdet giver adgang til yderligere viden eksempelvis om integration af energimarkedet, vedvarende energi, energieffektivitet, brint/brændselsceller og konsekvenser af klimaændringer på energiområdet. Dermed kan der også identificeres styrkepositioner på fælles nordisk basis, så samspillet mellem offentlige og private aktører kan udvides til aktører i andre nordiske lande.

Endelig skal EUDP støtte op om muligheder for bilateralt samarbejde om fremme af energiteknologi. Eksempelvis aftalte transport- og energiministeren i efteråret 2006 med den amerikanske energiminister at styrke samarbejdet fra erhvervsliv til erhvervsliv konkret ved i første omgang at afholde to teknologiseminarer i løbet af 2007. Et andet eksempel er et strategisk samarbejde mellem Danmark og Canada om udvikling af brint og brændselscelleteknologier, initieret af Energistyrelsen.

Dansk deltagelse i internationalt samarbejde efter § 9 skal understøtte lovens formål og koordineres og målrettes med henblik på at opnå maksimalt udbytte af de muligheder, der ligger i de internationale ordninger. EUDP bør ligeledes inden for rammerne af partnerskaberne mellem offentlige og private aktører fremme en målrettet indsats for bilateralt samarbejde om teknologiudvikling m.v. med andre relevante markeder, f.eks. USA, Canada og Kina.

Bestyrelsen skal give en status for det internationale samarbejde i den årlige beretning til transport- og energiministeren, jf. § 6, stk. 2, hvori indgår en redegørelse for de afholdte omkostninger i forbindelse hermed. Det hidtidige niveau efter Energiforskningsprogrammet har været på ca. 10 mio. kr. årligt fordelt på ca. 3,5 mio. kr. til aktiviteter inden for IEA og ca. 6,5 mio. kr. som bidrag til forskningspuljen i Nordisk Energiforskning.

Til § 10

Stk. 1 fastlægger rammerne for tilsagn om tilskud. Tilsagn om tilskud gives i henhold til den tilsagnsramme, der fastsættes på de årlige finanslove.

Det fremgår af *stk. 2*, at selve de aktiviteter, der søges tilskud til, ikke må være igangsat på det tidspunkt, hvor tilsagnet gives. Bestemmelsens formål er at undgå, at der ydes støtte til aktiviteter, som alligevel ville være blevet udført for andre midler.

Til § 11

Bestemmelsen fastslår generelt, at aktiviteter inden for rammerne af EUDP skal koordineres med andre ordninger, initiativer og myndigheder, der støtter eller fremmer forskning, udvikling, demonstration, innovation og erhvervsudvikling på energiområdet eller energi- og miljøområdet kombineret, enten organisatorisk eller indholdsmæssigt, f.eks. med hensyn til klima.

Det forbrugerfinansierede PSO-program, der administreres af den systemansvarlige offentlige virksomhed under Transport- og Energiministeriet, Energinet.dk, vedrører forskning, udvikling og demonstration af specifikt miljøvenlige elproduktionsteknologier. Koordinationen med denne ordning sker i overensstemmelse med bekendtgørelse nr. 1463 af 19. december 2005 om systemansvarlig virksomhed og anvendelse af eltransmissionsnettet m.v., som bl.a. foreskriver, at hvert års indsatsområder forudgående skal godkendes af transport- og energiministeren.

Det andet forbrugerfinansierede PSO-program, der administreres af Dansk Energi Net på vegne af netselskaberne, vedrører forskning, udvikling og demonstration af elbesparelser. Dette program er reguleret i bekendtgørelse nr. 856 af 1. oktober 2001 om netvirksomhedernes forsknings- og udviklingsaktiviteter vedrørende effektiv energianvendelse, hvorefter bl.a. de konkrete projekter skal godkendes af Energistyrelsen.

Samspillet mellem EUDP og de PSO-finansierede aktiviteter forventes videreført i overensstemmelse med de regler og den praksis, der har udviklet sig mellem PSO-ordningerne og Energiforskningsprogrammet. EUDP-sekretariatet vil orientere bestyrelsen om udviklingen i disse ordninger.

Det Strategiske Forskningsråd (DSF) forvalter bl.a. en pulje til energi og miljø. Disse midler er målrettet strategisk forskning, men ikke udvikling og demonstration, således som det er formålet med EUDP. I modsætning til, hvad der var tilfældet med det hidtidige Energiforskningsprogram, er der således som udgangspunkt ikke noget overlap mellem de to ordninger, men EUDP kan forventes at bygge videre på bl.a. de forskningsresultater, der udvikles inden for rammerne af DSF.

Det forventes, at formændene eller repræsentanter for bestyrelsen for EUDP og for DSF mødes regelmæssigt med henblik på at sikre det fornødne samspil inden for rammerne af de respektive ordninger. Disse møder forberedes af sekretariatene, for DSF's vedkommende Forsknings- og Innovationsstyrelsen. Samspillet skal ikke gribe ind i de respektive bestyrelser beslutningskompetence, men de respektive ordninger kan f.eks. tilbydes deltagelse i aktiviteter af fælles interesse, herunder udvikling af offentligt-private partnerskaber og arbejdet med behovsanalyser og forskningsstrategier.

Højteknologifonden støtter bredt højteknologisk forskning, der styrker innovationskraften inden for danske kerneområder som både energi, medico, landbrug, sundhed, fødevarer, miljø, transport og traditionel industri- og serviceproduktion. Udvalgte fokusteknologier er bio-, nano-, it- og kommunikationsteknologi. Fonden støtter ud fra kriterier om, at projekter skal have åbenbart erhvervmæssigt potentiale og faglig kvalitet, at resultaterne skal kunne overføres til praktisk anvendelse, at projekterne skal gennemføres i et samarbejde mellem mindst en offentlig forskningsinstitution og en privat virksomhed, samt at de medfinansieres af de deltagende parter.

EUDP er med sit formål og sin organisation en integreret del af den samlede energipolitik og af erhvervsudviklingen på energiområdet. De omtalte kriterier for Højteknologifondens virksomhed er dog gennemgående parallelle med kriterierne for at opnå tilskud fra EUDP, og Højteknologifonden har i de 2 første år af sin virksomhed anvendt omkring en fjerdedel af sine midler til energirelaterede projekter.

Derfor vil der være stor værdi i en løbende erfaringsudveksling mellem EUDP og Højteknologifonden om udvikling af strategier og udvikling af partnerskaber mellem offentlige og private aktører. Et særligt relevant emne er kriterier og indikatorer for måling af effekten af de gennemførte projekter i forhold til målsætningen om efterfølgende kommerialisering. Både Højteknologifonden og Forsknings- og Innovationsstyrelsen har sat et arbejde i gang om effektivvurderinger, og EUDP vil indgå i et samarbejde herom og siden tilpasse de udviklede kriterier til de særlige markeds- og finansieringsforhold på energiområdet, jf. også bemærkningerne til § 13, stk. 1, nr. 4.

Bestyrelsen og sekretariatet skal ligeledes i administrationen af EUDP være opmærksomme på den virksomhed, der udøves af Rådet for Teknologi og Innovation under Videnskabsministeriet, der primært støtter de godkendte teknologiske servicevirksomheder (GTS) og forskellige aktiviteter i form af bl.a. innova-

tionskonsortier, tværgående højteknologinetwork og erhvervs-ph.d'er og udarbejder relevante strategier i den sammenhæng. Det forudsættes, at der i fornødent omfang tages initiativ til gensidige orienteringer og samspil både med Rådet og med de involverede GTS'er og andre miljøer.

Også det Rådgivende Udvalg for Fødevarerforskning er en vigtig samarbejdspartner i forhold til indsatsområder, der både vedrører energi og fødevarerproduktion og produktion af biomasse til energiformål.

Mens de ovenfor omtalte ordninger i alt væsentligt agerer i det prækommercielle område, arbejder Vækstfonden på grundlag af en kommerciel investeringsstrategi. Udviklingsaktiviteter finansieres ved 1) direkte investeringer, fortrinsvis inden for biotek og it, men også miljø og energi, 2) investeringer i andre ventureselskaber, f.eks. med hensyn til energi i New Energy Solutions, der administreres af Bankinvest og 3) låne- og garantivirksomhed.

Vækstfonden har netop udarbejdet en analyse af perspektiverne for venturekapital i energisektoren i Danmark, som konkluderer, at der er et potentiale for mere iværksættelse og flere venture investeringer "over tid", men at en modning af området forudsætter en øget adgang til offentlig medfinansiering af demonstrationsforløb. EUDP's virksomhed kan betragtes som en del af denne modning, idet EUDP gennem sin virksomhed netop kan reducere risikoen for de kapitalinvesteringer, som normalt vil være nødvendige for den succesfulde overlevelse af teknologier på et marked.

Bestyrelsen og sekretariatet forventes derfor at lægge op til et tættere samarbejde med Vækstfonden om disse forhold.

De igangværende sammenlægninger af sektorforskningsinstitutioner med universiteterne, som f.eks. sammenlægningen af DTU og Risø, giver nye muligheder for samarbejde. EUDP's profil med bl.a. understregningen af de offentligt-private partnerskabs rolle lægger op til øget samarbejde om bl.a. de nye universiteters arbejde med udviklingskontrakter og strategier.

Udover samarbejdet på forsknings-, teknologiudviklings- og finansieringssiden er det væsentligt med et løbende samarbejde mellem relevante myndigheder. Som det allerede fremgår af bemærkningerne til § 5, inddrager sekretariatet andre relevante myndigheder i sit arbejde.

Med de foreslåede opgaver og koordineringsforpligtelser for bestyrelsen er der ikke længere basis for at opretholde den selvstændige rådgivende rolle, som er varetaget af det Rådgivende Energiforskningsud-

valg (REFU). REFU er ikke lovbestemt, men nedsat af transport- og energiministeren, og har som mandat at rådgive om Energiforskningsprogrammet og PSO-programmerne og generelt at udtale sig om forhold af energifaglig relevans i tilknytning til forskning og udvikling m.v. Det er i denne funktion, at REFU bl.a. har udarbejdet den tidligere omtalte tværgående strategi fra april 2006 for forskning, udvikling og demonstration på energiområdet.

Etableringen af EUDP medfører således, at REFU's mandat, der udløber i oktober 2007, ikke vil blive fornyet.

Ifølge *stk. 2* skal bestyrelsen indhente forskningsfaglig rådgivning hos Det Strategiske Forskningsråd efter lov om forskningsrådgivning m.v. Det fremgår af loven om forskningsrådgivning, at Det Strategiske Forskningsråd forud for de enkelte ministres uddeling af statslige forskningsbevillinger skal godkende udelingsproceduren og foretage en forskningsfaglig vurdering af indkomne ansøgninger. Det forventes, at det praktiske samarbejde om opfyldelsen af denne bestemmelse i relation til Energiforskningsprogrammet videreføres i relation til EUDP med de eventuelle modifikationer, som aftales mellem parterne bl.a. henset til EUDP's særlige fokus på udviklings- og demonstrationsprojekter.

Til § 12

Det foreslås, at bestyrelsen ikke får mulighed for at anvende eller forvalte immaterielle rettigheder, f.eks. patenter, som affødes af de projektaktiviteter, hvortil EUDP har givet støtte. De immaterielle rettigheder tilfalder samarbejdspartnerne, hvad enten parterne er forskningsinstitutioner eller virksomheder, i et forhold, der afspejler deres respektive interesser, arbejdsindsats og finansielle og andre bidrag til projektet. Projektresultater, som ikke giver anledning til immaterielle rettigheder, kan i vidt omfang udbredes til anden side.

Hvis et samarbejdsprojekt, som støttes efter denne lov, udføres i fællesskab af virksomheder og forskningsinstitutioner, er der, jf. f.eks. principperne i lov nr. 347 af 2. juni 1999 om opfindelser ved offentlige forskningsinstitutioner, mulighed for, at forskningsinstitutionen kan indgå aftale om på forhånd helt eller delvist at afstå retten til den del af de immaterielle rettigheder, der affødes af forskningsinstitutionens aktiviteter i forbindelse med projektet, jf. ovenfor. Ved indgåelse af en sådan aftale, skal forskningsinstitutionen sikre sig, at aftalen indgås i henhold til gældende lovgivning, herunder at forskningsinstitutionen fra de deltagende virksomheder skal modtage en godtgørel-

se, der svarer til markedsprisen for de immaterielle rettigheder, der overdrages til de deltagende virksomheder. Godtgørelsen fradrages i eventuelle bidrag fra de deltagende virksomheder til dækning af forskningsinstitutionens udgifter.

Til § 13

Det foreslås i *stk. 1*, at transport- og energiministeren kan fastsætte regler for lovens gennemførelse og administration, herunder om forholdene som er nævnt i *stk. 1*, nr. 1-4. Reglerne vil generelt blive fastsat i overensstemmelse med Finansministeriets vejledning om effektiv tilskudsforvaltning (2004).

Ifølge *nr. 1* kan ministeren fastsætte regler for opnåelse af tilskud. Sådanne regler vil supplere lovens øvrige bestemmelser om de overordnede betingelser for at opnå tilskud. Det fremgår bl.a. af § 7, hvilke typer projekter, virksomheder og institutioner, som kan modtage tilskud. Ministeren kan i medfør af nr. 1 f.eks. fastlægge regler om, hvilke oplysninger der skal foreligge i forbindelse med en ansøgning om tilskud. Der kan også fastsættes regler om formkrav og tidsfrister, som ansøgninger skal opfylde for at komme i betragtning til støtte.

Tilskud udbetales på grundlag af de udførte aktiviteter. Ministeren kan fastsætte nærmere regler for, på hvilket grundlag udbetaling af tilskud finder sted.

Ifølge *nr. 2* kan ministeren fastsætte regler om, hvorledes der skal aflægges regnskab og rapportering for de aktiviteter, som modtager tilskud. Der vil blive fastsat bestemmelser om, efter hvilke regler revision skal udføres, herunder at revision forventes foretaget efter en særlig revisionsinstruks. Instruksen vil blive udarbejdet i overensstemmelse med de modelinstrukser, der fremgår af publikationen "Rapport fra udvalget om et udrædningsarbejde på § 4-området."

Ifølge *nr. 3* kan ministeren fastsætte regler om offentliggørelse af resultaterne af de aktiviteter, som der gives tilskud til. Som hovedregel skal opnåede resultater offentliggøres for at sikre, at resultaterne anvendes i den videre udvikling på energiområdet. Ved beslutning om offentliggørelse må dog tages hensyn til de deltagende virksomheders konkurrencesituation.

Ifølge *nr. 4* kan ministeren fastsætte regler om evaluering af programmet. EUDP ventes løbende evalueret i de årlige beretninger efter § 6, *stk. 2*. Det forventes, at der én gang i hver bestyrelsesperiode foretages en mere systematisk evaluering af de opnåede projektforløb og projektresultater.

Effekten af resultaterne kan først måles på længere sigt. Effekten kan, afhængig af projektets indhold, eksempelvis måles gennem indikatorer for graden af

kommercialisering og den samfundsmæssige nytte af indsatsen, som skulle fremmes med den pågældende teknologiuudvikling.

Det forventes, at bestyrelsen vil bede sekretariatet om at samarbejde med bl.a. Videnskabsministeriet og Højteknologifonden om at beskrive indikatorer og procedurer for gennemførelse af sådanne effektmålinger med udgangspunkt i tilgængelig viden på området. Sekretariatet vil følge de støttede projekter også efter afslutningen af den støttede fase, når resultaterne skal omsættes til produktudvikling og kommercialisering. Sekretariatet vil i denne sammenhæng anvende de udviklede indikatorer og procedurer.

Der lægges vægt på muligheden for, at navnlig større satsninger kan samfinansieres mellem EUDP og andre tilskudsordninger under ministeriet eller andre nationale eller internationale tilskudsordninger. Dette vil kunne medføre behov for fastlæggelse af særlige administrative regler, jf. *stk. 2*. Samtidig kan der opstå behov for at begrænse tilskudsmuligheden for projekter, som kan opnå tilskud af andre ordninger.

Det fremgår af *stk. 3*, hvem som kan udføre revision af aktiviteter, hvortil der gives tilskud.

Til § 14

Bestemmelsen handler om bortfald og tilbagebetaling af tilskud. Der er primært tale om en ordensmæssig bestemmelse. Almindelige bevillingsretlige principper tilsiger således, at en tilskudsgiver kan kræve tilskud tilbagebetalt, hvis tilskudsforudsætningerne ikke overholdes, eller hvis støtte er givet på et forkert grundlag.

Stk. 1 angiver, i hvilke tilfælde tilskud bortfalder helt eller delvist. Bestemmelsen kan både være relevant i tilfælde, hvor der allerede er udbetalt tilskud, og i tilfælde, hvor der er givet tilsagn om tilskud, men der endnu ikke er udbetalt tilskud.

I henhold til *nr. 1*, bortfalder tilskud helt eller delvist, hvis tilskudsmodtageren har givet urigtige eller vildledende oplysninger eller fortiet oplysninger af betydning i forbindelse med afgørelsen om tilskud eller under projektførelsen. Bestemmelsen vil f.eks. være relevant, hvis der i en ansøgning er givet en urigtig oplysning, som bestyrelsen har lagt vægt på i afgørelsen om at yde tilskud.

Nr. 2, omhandler tilfælde, hvor tilskudsmodtageren ikke opfylder de vilkår, der er fastsat i forbindelse med afgørelsen om at give tilskud til projektet. Det kan f.eks. være på grund af, at tilskudsmodtageren ikke mere råder over den fornødne ekspertise, at projektet ikke vil kunne gennemføres inden for det godkendte budget, at resultaterne ikke kan forventes at stå

mål med den økonomiske indsats, eller fordi projektet kun forventes at få en ubetydelig indflydelse på energisituationen nu eller i fremtiden. Der vil normalt være tale om delvist bortfald af tilskud. Bortfald af hele tilskuddet forventes kun at blive aktuelt, hvis tilskudsmodtageren groft har forsømt sine forpligtelser i henhold til de fastsatte vilkår.

I særlige tilfælde, hvor den faglige eller økonomiske afrapportering fra et projekt er stærkt forsinket eller mangelfuld, vil hele tilskuddet til et projekt bortfalde, jf. *nr. 3*.

Ifølge *stk. 2* kan transport- og energiministeren i forbindelse med afgørelser om bortfald af tilskud bestemme, at udbetalte tilskud helt eller delvist skal tilbagebetales.

Stk. 3 indeholder regler om renter i forbindelse med tilbagebetaling af for meget udbetalt støtte.

Ministeren kan med hjemmel i *stk. 4* fastsætte regler om de nærmere bortfalds- og tilbagebetalingsgrunde.

I henhold til *stk. 5* kan ministeren bemyndige bestyrelsen til at træffe afgørelserne om bortfald og tilbagebetaling af tilskud.

Til § 15

Det foreslås, at ministeren kan fastsætte regler om hel eller delvis tilbagebetaling af tilskud i de tilfælde, hvor tilskudsmodtageren har opnået indtjening på baggrund af de støttede projektresultater. EUDP's formål er bl.a. at støtte demonstration med henblik på mulighed for efterfølgende kommercialisering. Det vil typisk være nødvendigt med yderligere produktudvikling og markedsmodning, inden der kan produceres og afsættes et kommercielt produkt i forlængelse heraf, men det kan ikke udelukkes, at projektresultater kan lede direkte over i en kommerciel fase med deraf følgende indtjening for tilskudsmodtageren. Hvis en sådan situation indtræffer inden for et tidsrum, der særligt skal fastsættes, kan det forekomme rimeligt, at tilskud kan kræves helt eller delvist tilbagebetalt.

Til § 16

Da bestyrelsen ikke er underlagt instruktionsbeføjelse, jf. lovforslagets § 3 og bemærkningerne dertil, vurderes det som hensigtsmæssigt at afskære klageadgangen over bestyrelsens afgørelser, jf. dog *stk. 2*. Det foreslås derfor i *stk. 1*, at klageadgangen afskæres. Bestemmelsen omfatter både afgørelser af faglige spørgsmål truffet af bestyrelsen og afgørelser truffet af sekretariatet efter delegation fra bestyrelsen efter § 5, *stk. 2*.

I *stk. 2* foreslås det, at der er klageadgang til Energitklagenævnet over retlige spørgsmål i forbindelse

med bestyrelsens afgørelser. Baggrunden er den ekstra retssikkerhedsgaranti, der ligger i det forvaltningsretlige toinstansprincip. Det fremgår af § 4, stk. 2, at lov om offentlighed i forvaltningen, forvaltningsloven og lov om Folketingets Ombudsmand finder anvendelse på EUDP's virksomhed. Det indebærer, at bestyrelsen bl.a. skal overholde forvaltningslovens regler om inhabilitet, vejledning, begrundelse og klagevejledning, når den træffer afgørelser om tilskud. Klager kan f.eks. vedrøre disse forvaltningsretlige regler.

Bestemmelserne om klageadgang i § 16, stk. 1 og 2, bygger på principperne i §§ 16 og 24 i lov om forskningsrådgivning m.v., jf. lov nr. 405 af 28. maj 2003, og § 11 i lov om Højteknologifonden, jf. lov nr. 1459 af 22. december 2004.

Det følger af stk. 3, at klagefristen er 4 uger efter, at afgørelsen er meddelt. Klagefristen regnes fra det tidspunkt, hvor meddelelsen er kommet frem. Klagen skal være kommet frem til Energiklagenævnet inden udløbet af klagefristen. Fristen udløber 4 uger senere på samme ugedag, som meddelelsen er nået frem. Når klagefristens sidste dag falder på en lørdag eller helligdag, bliver fristen forlænget til den påfølgende hverdag.

I henhold til *stk. 4* skal søgsmål til prøvelse af Energiklagenævnets afgørelse efter *stk. 2* være anlagt inden 6 måneder efter, at afgørelsen er meddelt den pågældende.

Stk. 5 indeholder en bemyndigelse til ministeren til at fastsætte regler om betaling af gebyr ved indbringelse af en klage for Energiklagenævnet. Herunder vil der bl.a. kunne fastsættes regler om gebyrets størrelse og beregning.

Ministeren kan ifølge *stk. 6* fastsætte regler om Energiklagenævnets sammensætning ved behandlingen af de her omhandlede klager.

I *stk. 7* foreslås det, at der skal være mulighed for, at Energiklagenævnets formand efter aftale med de øvrige nævnsmedlemmer selv kan træffe afgørelse i nogle sager eller typer af sager. Baggrunden for forslaget er, at klagerne over retlige spørgsmål, som i henhold til *stk. 2* kan indbringes for Energiklagenævnet, ikke nødvendigvis kræver stillingtagen fra et samlet nævn.

Til § 17

Bestemmelsen nævner de tilfælde, der er strafbare efter loven. Strafferammen er bøde, medmindre høje-

re straf er forskyldt efter den øvrige lovgivning. Bestemmelsen skal medvirke til at sikre lovens overholdelse.

Ifølge *stk. 1, nr. 1*, vil der være mulighed for bødestraf, hvis en ansøger om tilskud giver urigtige eller vildledende oplysninger eller fortier oplysninger af betydning i forbindelse med ansøgningen om tilskud. Der vil også være mulighed for bødestraf, hvis en modtager af tilskud anvender tilskuddet i strid med vilkår for tilskuddets anvendelse, jf. *stk. 1, nr. 2*.

Ministeren kan i henhold til lovforslaget bl.a. fastsætte regler for lovens gennemførelse og administration, jf. § 13. Det foreslås derfor i *stk. 2*, at ministeren kan fastsætte bestemmelser om bødestraf for overtrædelse af regler udstedt med hjemmel i loven eller af vilkår, der er fastsat i henhold til reglerne.

Ifølge *stk. 3* kan der pålægges selskaber m.v. (juridiske personer) strafansvar efter reglerne i straffelovens 5. kapitel.

Til § 18

Tidspunktet for lovens ikrafttræden fastsættes af transport- og energiministeren. Lovens ikrafttræden kan afhænge af, hvornår Europa-Kommissionen meddeler sin godkendelse efter EU's statsstøtteregele. Denne godkendelse vil formentlig ikke være opnået på tidspunktet for lovforslagets vedtagelse i Folketinget. Det foreslås derfor, at ministeren bemyndiges til at fastsætte tidspunktet for lovens ikrafttræden. Ministeren kan endvidere fastsætte, at lovens bestemmelser træder i kraft på forskellige tidspunkter. Det kan blive relevant at sætte dele af loven i kraft med henblik på at udpege bestyrelsen og arbejde forretningsorden m.v.

Med etableringen af EUDP sættes der ikke længere projekter i gang efter loven om statstilskud til forskning og teknologisk udvikling på energiområdet (Energiforskningsprogrammet). Igangværende projekter skal imidlertid afsluttes efter denne lov. Derfor er det i *stk. 2* bestemt, at transport- og energiministeren kan ophæve loven. Det forventes at ske, når de sidste projekter efter denne lov er afsluttet.

Til § 19

Loven gælder ikke for Færøerne og Grønland.

Til lovforslag nr. L 184. Skriftlig fremsættelse (14. marts 2007)

Transport- og Energiministeren (Flemming Hansen) :

Herved tillader jeg mig for Folketinget at fremsætte:

Forslag til lov om et Energiteknologisk Udviklings- og Demonstrationsprogram
(Lovforslag nr. L 184).

Lovforslaget etablerer et nyt Energiteknologisk Udviklings- og Demonstrationsprogram (EUDP), der er et vigtigt virkemiddel i regeringens langsigtede plan om en visionær dansk energipolitik af 19. januar i år og følger op på udmøntningen af Globaliseringspuljen, hvorefter der på Finansloven er afsat et særligt beløb til et EUDP, herunder et særligt beløb til 2. generations biobrændstoffer.

EUDP skal støtte op om forsyningssikkerhed, hensynet til det globale klima og omkostningseffektivitet og samtidig fremme erhvervsudviklingen på energiområdet. EUDP skal således være omdrejningspunkt for udvikling, demonstration og markedsintroduktion af ny energiteknologi.

Programmet har med dette udgangspunkt tre hovedopgaver:

Det er for det første en tilskudsordning for udvikling og demonstration af energiteknologi samt demonstrationsforberedende forskning, hvor vægten lægges på potentialet for efterfølgende markedsintroduktion af de støttede tekno-

logier eller systemer. For det andet skal det aktivt fremme offentligt-privat samarbejde og være med til at analysere behov, identificere indsatsområder og udvikle strategier. Samarbejdet skal fremme dannelsen af internationalt konkurrencedygtige projektkonsortier, der kan gennemføre større satsninger. Og for det tredje skal programmets aktiviteter ske i et internationalt perspektiv.

EUDP skal ledes af en uafhængig bestyrelse med bl.a. en klar erhvervskompetence.

EUDP er med sit fokus på energiteknologi, på demonstration og på erhvervspotentialer en nyskabelse i forhold til andre ordninger, der enten sigter mere på den egentlige forskning eller mod teknologiudvikling generelt. EUDP vil koordinere sine aktiviteter med andre relevante ordninger, initiativer og myndigheder.

Forslaget støtter op om udviklingen af nye, effektive og miljøvenlige energiteknologier og har dermed positive miljømæssige konsekvenser.

Tilskudsprogrammet efter forslaget vil blive administreret efter EU-rammebestemmelserne for statsstøtte. Lovforslaget vil blive notificeret for Europa-Kommissionen.

Idet der i øvrigt henvises til lovforslaget og bemærkninger, anbefales forslaget til Folketingets velvillige behandling.